

Valtion ja Pohjoisen kasvuyöhykkeen välinen kasvusopimus 2016–2018

9.6.2016

VALTION JA POHJOISEN KASVUVYÖHYKKEEN VÄLINEN KASVUSOPIMUS

SOPIJAOSAPUOLET

Valtio: työ- ja elinkeinoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, ympäristöministeriö, ulkoasiainministeriö

Uudenmaan liitto ja Turun kaupunki (koordinaatitahot)

Etelä-Karjalan liitto, Kymenlaakson liitto, Päijät-Hämeen liitto, Varsinais-Suomen liitto, Satakunnan liitto sekä seuraavat kaupungit: Espoo, Helsinki, Kotka, Kouvola, Lahti, Lohja, Pori, Porvoo, Rauma, Salo, Uusikaupunki ja Vantaa

TARKOITUS JA TAUSTA

Kasvusopimusmenettelyn lainsäädännöllisenä perustana on alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoimien hallinnoinnista annetun lain (7/2014) 45 § ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (356/2014) 14 §. Valmistelussa on noudatettu em. lain mukaista menettelytapaa, jolla on varmistettu yhteensopivuus aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelman kanssa.

Valtion ja kaupunkiseutujen välisillä kasvusopimuksilla toteutetaan hallituksen kilpailukykykärkihankkeen toimenpiteitä alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen (AIKO) käynnistämisestä. Hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelman mukaisia strategisia yhteistyösopimuksia voidaan tehdä kaupunkien, kasvuyöhykkeiden ja teemakohtaisten kaupunkiverkostojen kanssa. Sopimukset ovat luonteeltaan aiesopimuksia ja ne tehdään vuosille 2016 – 2018. Hallitus on linjannut tavoitteet sopimuksellisen politiikan toteuttamiselle talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa 20.10.2015.

Kasvusopimusmenettelystä vastaa työ- ja elinkeinoministeriö, joka asetti 11.2.2016 työryhmän kasvusopimusten valmistelua, seuranta ja arviointia varten. Työryhmään kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriön lisäksi edustajat ympäristöministeriöstä, liikenne- ja viestintäministeriöstä, valtiovarainministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä sekä Innovaatorahoituskeskus Tekesistä. Valinnat sopimusmenettelyyn hyväksyttävistä kaupungeista teki työ- ja elinkeinoministeriö Kilpailukyvyn aliministerityöryhmää kuultuaan.

Valtio tekee kasvusopimukset seuraavien hakijatahojen kanssa:

- 1) Valtion ja kaupunkiseutujen väliset kasvusopimukset:
Joensuu, Lappeenranta-Imatra, Oulu, pääkaupunkiseutu, Tampere, Turku ja Vaasa
- 2) Valtion ja kasvuyöhykkeiden väliset sopimukset:
Uudenmaan liiton koordinoima Suomen kasvukäytävä, joka ulottuu Helsingistä Seinäjoelle sekä Turun kaupungin ja Uudenmaan liiton

koordinoima itä-länsi suuntaisesti Etelä-Suomen halkaiseva Pohjoinen kasvuyöhyke

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö tekee erikseen päätöksen MAL-verkoston ja seutukaupunkiverkoston esittämien hankkeiden toteuttamisesta osana kasvusopimusmenettelyä.

TAVOITTEET

Kasvuyöhykesopimuksen tavoitteena on Pohjoisen kasvuyöhykkeen toiminnallisen kokonaisuuden kokonaisvaltainen kehittäminen siten, että kasvuyöhyke linkittää eri keskuksia laajemmaksi työmarkkina- ja talousalueeksi, joka tarjoaa yrityksille kansainvälisesti houkuttelevia investointikohteita. Sopimus kohdennetaan muutamiin Pohjoisen kasvuyöhykkeen kehittämisen kärkiin, ja sillä tuetaan hallituksen kärkihankkeiden toteuttamista.

STRATEGISET PAINOPISTEET

Pohjoinen kasvuyöhyke on alusta ennakkoluulottomille digitaalisten palvelukonseptien kokeiluille ja piloteille sekä kansainvälisesti houkutteleva elinkeinoelämän toimintaympäristö. Se tarjoaa kehitysalueen innovaatioille, Suomen edelleen kansainvälistymiselle ja uusiin, digitaalisiin sovelluksiin perustuvien ratkaisujen kokeiluille ja kaupallistamiselle.

Pohjoisen kasvuyöhykkeen strategiset painopisteet vuosina 2015–2018 ovat elinkeinoelämän kannalta keskeisten kuljetusketjujen ja logistiikkaratkaisujen kehittäminen yli hallinnollisten tai alueellisten rajojen, tavoitteena kitkattomat ja sujuvat logistiset tavaravirrat. Pohjoisen kasvuyöhykkeen kehittämisen kärjet kohdistetaan sisäisen saavutettavuuden parantamiseen kotimaan ja kansainvälisen tavaraliikenteen solmukohtissa. Yritysten asioinnin ja tavaravirtojen tehokkuus ja niiden saavutettavuus vyöhykkeellä perustuu siihen kuinka hyvin satamat, lentoasemat ja tavaraliikenteen rajanylityspaikat toimivat koko vyöhykkeellä, sekä siihen kuinka vyöhykkeen sisäiset virrat toimivat logistiikkakeskusten, väylien ja logistiikkapalvelujen markkinoiden varassa.

Tavaralogistiikan ja siihen liittyvän yritystoiminnan kehittämiseen sisältyviä tavoitteita ovat kitkattomat ja sujuvat tavaravirrat, resurssitehokkuus ja hiilineutraalisuuden edistäminen. Pohjoisen kasvuyöhykkeen toimijat ovat omilta osiltaan sitoutuneet eri tasoisiin resurssiviisuus- ja hiilineutraalisuustavoitteisiin, joita edistäviä toimenpiteitä voidaan levittää vyöhykeyhteistyössä yli aluerajojen.

TOIMENPITEET

Sopimusosapuolet ovat sopineet seuraavien kahden hankekokonaisuuden toteuttamisesta AIKO-rahoituksella.

1. Rahtiliikenteen reaaliaikaisten tukijärjestelmien kehittäminen
2. Etelä-Suomen logistiikka-alan tarvekartoitus ja logistiikka-alueiden profilointi -selvitys

Lisäksi sovitaan, että AIKO-rahoitusta voidaan käyttää hankkeisiin, jotka edistävät Pohjoisen kasvuyöhykkeen strategisia painopisteitä. Rahoitusta

voidaan kohdentaa myös vyöhykkeen yhteistyön kannalta välttämättömiin koordinoituihin toimenpiteisiin.

Sopimuskauden aikana Pohjoinen kasvuvyöhyke pyrkii generoimaan uusia hankerahoituksia ja yrityskohtaisia hankkeita, jotka edistävät vyöhykkeen tavoitteita.

TOTEUTUS, SEURANTA JA RAHOITUS

Sopijaosapuolet edistävät kasvusopimuksessa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista omassa päätöksenteossään sekä huomioivat ne kansallisten politiikkalinjausten valmistelussa. Kasvusopimuksen sisällöllisiä painopisteitä edistetään mm. ELY-keskusten ohjauksessa.

Pohjoisen kasvuvyöhykkeen maakuntien liitot huomioivat kasvusopimuksessa esitetyt tavoitteet ja toimenpiteet maakuntasuunnitelman, maakuntakaavan ja maakuntaohjelman sekä sen toimeenpanosuunnitelman laadinnassa.

Valtio-osapuolen sitoutuminen sopimukseen määritellään keväällä 2016 valtioneuvoston periaatepäätöksellä, jossa linjataan valtion tahtotila ja tuki eri sopimusmuodoille julkisen talouden suunnitelman ja talousarvion puitteissa. Valtion rahoitustoimenpiteet edellyttävät eduskunnan päätöstä. Toimenpiteitä toteutetaan valtiontalouden ja kaupunkien kehysten ja talousarvioiden puitteissa.

Työ- ja elinkeinoministeriön rahoitus on alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen (AIKO) määrärahaa (momentti 32.50.40). Alueelliset innovaatiot ja kokeilut -määrärahalla toteutettavien hankkeiden rahoitus osoitetaan Uudenmaan liitolle, joka tekee rahoituspäätökset yksittäisille hankkeille. Rahoitettavien hankkeiden tulee olla sopimuksen- ja lainmukaisia.

Sopimuksen toimeenpanoa seurataan työ- ja elinkeinoministeriön toimesta. Uudenmaan liitto raportoi sopimuksen toimeenpanosta työ- ja elinkeinoministeriön ohjeistuksen mukaisesti vuosittain, ensimmäisen kerran vuonna 2017. Myös hankekohtaista seuranta voidaan tehdä.

Toimenpiteitä voidaan tarkistaa sopimuskauden kuluessa. Mahdollisista sopimusmuutoksista neuvotellaan niitä koskevien osapuolten sekä työ- ja elinkeinoministeriön kesken ja niistä sovitaan kirjallisesti. Muutos tulee voimaan aikaisintaan sen jälkeen kun sopimuksen muutos on allekirjoitettu. Pohjoinen kasvuvyöhyke sitoutuu käyttämään AIKO-rahoitusta sopimuksen mukaisesti. Rahoittaja voi tehdä rahoituspäätöksiä sen jälkeen kun sille ja työ- ja elinkeinoministeriölle on toimitettu täsmennetty käyttösuunnitelma. Rahoituksen käyttösuunnitelmaa voidaan päivittää tarpeen mukaan.

Sopimus on voimassa vuoden 2018 loppuun saakka.

ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 9.6.2016

Olli Rehn
Elinkeinoministeri
Työ- ja elinkeinoministeriö

Sanni Grahn-Laasonen
Opetusministeri
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anne Berner
Liikenne- ja viestintäministeri
Liikenne- ja viestintäministeriö

Kimmo Tiilikainen
Maatalous- ja ympäristöministeri
Ympäristöministeriö

Lenita Toivakka
Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri
Ulkoasiainministeriö

Jari Lindström
Oikeus- ja työministeri
Työ- ja elinkeinoministeriö

Jarkko Virtanen
Apulaiskaupunginjohtaja
Turun kaupunki

Ossi Savolainen
Maakuntajohtaja
Uudenmaan liitto

Jukka Mäkelä
Kaupunginjohtaja
Espoon kaupunki

Jussi Pajunen
Kaupunginjohtaja
Helsingin kaupunki

Henry Lindelöf
Kaupunginjohtaja
Kotkan kaupunki

Lauri Lamminmäki
Kaupunginjohtaja
Kouvolan kaupunki

Jyrki Myllyvirta
Kaupunginjohtaja
Lahden kaupunki

Mika Sivula
Kaupunginjohtaja
Lohjan kaupunki

Aino-Maija Luukkonen
Kaupunginjohtaja
Porin kaupunki

Jukka-Pekka Ujula
Kaupunginjohtaja
Porvoon kaupunki

Kari Koski
Kaupunginjohtaja
Rauman kaupunki

Antti Rantakokko
Kaupunginjohtaja
Salon kaupunki

Atso Vainio
Kaupunginjohtaja
Uudenkaupungin kaupunki

Kari Nenonen
Kaupunginjohtaja
Vantaan kaupunki

Matti Viialainen
Maakuntajohtaja
Etelä-Karjalan liitto

Ulla Silmäri
Vs. Maakuntajohtaja
Kymenlaakson liitto

Jari Parkkonen
Maakuntajohtaja
Päijät-Hämeen liitto

Pertti Rajala
Maakuntajohtaja
Satakunnan liitto

Kari Häkämies
Maakuntajohtaja
Varsinais-Suomen liitto